

Abdulkadir Geylani gibi zatlar, naz makamında mıdır? "Ayağım bütün velilerin üstündedir." ifadesiyle, kendi zamanındaki velileri kastettiğini mi anlamamız gerekir?

Temsiliyet noktasından, yani Ehl-i beytin manevi hüviyeti açısından meseleye bakacak olursak, Geylani Hazretlerinin mübarek manevi şahsiyeti bütün evliyaların fevkindedir. Zira bu temsiliyet içinde başta Peygamber Efendimiz (asm)'in manevi velayeti, sonra Hazreti Ali Efendimiz (ra) ve onun çocukları olan Hazreti Hasan ve Hüseyin (ra) gibi manevi şahsiyetlerin şahsi kemalatlarını temsiliyet hükmediyor. Yani onların namına bir tasarrufu ifade ediyor.

Burada hissenin büyük bir kısmı bu altın silsilenin olduğu için, Geylani Hazretleri bu silsilenin manevi azametini ifade ediyor. Yoksa şahsi kemalat noktasından ondan daha büyük veliler çıkmış olabilir...

Üstad Hazretleri bu hususu şu şekilde izah ediyor:

"Hazret-i Şeyh, veraset-i mutlaka noktasında, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın kadem-i mübarekini omuzunda gördüğü için, kendi kademini evliyanın omuzuna o sırdan bırakıyor. Kasidesinde zahir görünen, temeddüh ve iftihar değil, belki tahdis-i nimet ve âli bir şükürdür. Yalnız bu kadar var ki, muhibbiyet makamı olan makam-ı niyazdan mahbubiyet makamı olan nazdarlık makamına çıkmış. Yani tarik-i acz ve fakrdan, meşreb-i aşk ve istiğraka girmiş. Ve kendine olan niam-ı azime-i İlâhiyeyi yâd edip, bihakkın müftehirane şükretmiştir."(1)

Burada Hazreti Gavs'ın, Allah katındaki makam ve mevkisinin ne kadar yüksek ve ulvi olduğuna işaret vardır. Yani normalde acz ve fakr yolu ile giden Hazreti Gavs, bir anda manevi bir istiğrak ve aşk ile mahbubiyet makamına girince, acaip bir şekilde naz makamı ile üstündeki nimetlere zahirde övünmek hakikat noktasında şükür olan o sözleri sarf etmiş.

Çok büyük evliyalarda da bazen bu istiğrak ve aşk halleri görülmüş.

***İstiğrak*, manevi sarhoşluk ve aşkın verdiği cezbe halidir.** Hazreti Şeyh de böyle bir hale girip şükür makamında **"Benim ayağım evliyaların omzunda."** demiş.

"Evet, Hazret-i Şeyh hâdim olduğu o hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye hürmetine zamanın padişahlarını titretmiş, nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm) omuzunda tecellî etmesiyle, o nur-u Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) ziyasıyla hareket eden bütün evliya Hazret-i Şeyhe boyun eğmeleri, gerek müslim ve gayr-ı müslim ve herbir meşrep ehli Hazret-i Şeyhi tenkide cür'et etmemeleri gösteriyor ki, cadde-i Muhammediyede (sallâllahü aleyhi ve sellem) bataklık ve nur-u Muhammedîde (aleyhissalâtü vesselâm) zıll olmadığını, aynelyakîn derecesinde ispat ediyordu."(2)

Üstad Hazretleri, yukarıda vermiş olduğumuz ifadelerinde Şeyh Geylani Hazretlerinin o sözlerinde maksadının ne olduğunu çok güzel bir şekilde tevil ve tabir ediyor. Hazretin ifadeleri tamamen bir "**Fenafirresul ve fenafillah**" makamının tezahürüdür. Yani Hazret nefis ve vücudunu tamamı ile Allah Resulü (asm)'in varlığında eritip onun makamında tam yok olduğu için, o sözleri bir cihetle Peygamber Efendimiz (asm)'in maneviyatı adına diyor; yoksa şahsi bir benlik ve üstünlük davasından gelen bir söz değildir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sikke-i Tasdik-i gaybi, Sekizinci Lem'a.](#)

(2) bk. [Barla Lâhikası, 177. Mektup.](#)